

Результати дослідження відображають досить радикальні зміни в поведінці суспільства в реаліях сьогодення — люди охоче діляться житлом, майном, речами, знаннями, навичками, тощо, інвестуючи, порою, саме дорогоцінне в створення спільного блага. Міняється парадигма традиційного володіння. Тому не дивно, що кількість користувачів шерингових інтернет-платформ щороку збільшується — і наша країна не є виключенням.

Література

1. Шерингова економіка: аналіз сучасного стану та можливостей її розвитку в Україні URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4085/sheryngovaekonomika.pdf>
2. The sharing economy. URL: <https://www.pwc.com/us/en/industry/entertainment-media/publications/consumer-intelligence-series/assets/pwc-cis-sharing-economy.pdf>
3. Про нас. URL: <https://blog.olx.ua/pro-nas-uk/>
4. Про нас. URL: <https://blog.blablacar.com.ua/about-us/>
5. Про Prometheus. URL: <https://prometheus.org.ua/about-us/>
6. Про нас. URL: <https://kabanchik.ua/ua/about>
7. Про нас. URL: <https://friendlyshare.com.ua/uk/page/about>
8. Україна посідає 5 місце у світі за розвитком цифрових держпослуг. URL: <https://suspilne.media/84049-налаштування-отримання-цифрових-копій>. URL: <https://paperless.diaa.gov.ua/instruction/sering>
10. Федоров М. Дії 3 роки. Як Україна отримала місце у цифровій історії цифровізації. URL: <https://epravda.com.ua/columns/2023/02/14/697034/>

Петруха Н.М.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту в будівництві*

Петруха С.В.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту в будівництві
Київський національний університет
будівництва і архітектури*

БІЕКОНОМІКА ТА АГРОБУДІВЕЛЬНІ КЛАСТЕРИ: ПИТАННЯ ІНКЛЮЗІЇ ПОВОЄННОЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ ГАЛУЗЕЙ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Інклюзивний розвиток галузей аграрного сектору економіки позиціонується через призму процесу забезпечення їх комплексної взаємодії на основі рівнозначності економічних, соціальних, екологічних та інституціональних аспектів з урахуванням рівня взаємозалежності стейкхолдерів в аграрній системі, яка орієнтована як на задоволення взаємних потреб, так і досягнення цільових тригерів повоєнного відновлення [1; 5]. Зовнішня складова інклюзії відтворюється через результати імплементації біоекономічних засад розвитку галузей аграрного сектору економіки, встановлення регуляторних пріоритетів щодо створення агробудівельних кластерів, зокрема в Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року з урахуванням необхідності відшукування місця деокупованих, прифронтових і відносно безпечних сільських територій у національній системі поділу праці в межах необхідності подолання асиметрії загальної соціально-економічної динаміки на селі, внутрішня складова — у реалізації стратегічних і тактичних цілей, спрямованих на забезпечення продовольчого суверенітету в умовах правового режиму воєнного стану, конкурентоспроможності наявної ресурсної бази та її адаптивності до подальшої інституціоналізації агробудівельних кластерів в умовах пануючої невизначеності й безпекових ризиків.

Дослідження питань інклюзії в процесі повоєнної реконструкції галузей аграрного сектору економіки, особливостей подальшого територіального поділу за пріоритетністю розвитку галузей сільського господарства і розміщенням підприємств переробно-харчової промисло-

вості з урахуванням регуляторного наближення до Спільної аграрної політики ЄС та Європейського зеленого курсу свідчать про невідворотність переходу до біоекономічних засад й аграрнобудівельних кластерів у контексті досягнення синергетичного ефекту повоєнної реконструкції [2–4]. Ця взаємодія передбачає формування довгострокових тенденцій економічного зростання та стійкості агропродовольчих ланцюгів створення доданої вартості до аграрних криз на основі балансу цільових інтересів усіх учасників цього ланцюга, визначення інструментів їх досягнення, реалізації потенціалу, спектру повноважень й відповідальності керуючої та керованої підсистем у складі складної економічної системи повоєнного відновлення галузей аграрного сектору економіки на засадах біоекономіки та агробудівельних кластерів.

Водночас в сучасних умовах управління інклюзією галузей АПК виступає одним із основних напрямів загальнодержавного та галузевого регулювання в межах реалізації Стратегії відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва на період до 2027 року в цілому й випрацюваного в Плані для Ukraine Facility стратегії соціально-економічного розвитку сільської економіки. При цьому вдосконалення організаційно-економічної взаємодії всіх учасників агропродовольчого ланцюга створення доданої вартості з урахуванням сучасних пріоритетів щодо повоєнної реконструкції у цілому та галузей аграрного сектору економіки зокрема передбачає підвищення ефективності системи стратегічного планування аграрною політикою, її координації з іншими нішовими програмними документами, передусім Стратегіє реформування системи управління державними фінансами на новий програмний період — після 2025 року.

Регулювання галузевого розвитку базується на комплексному застосуванні програмно-цільового та проектного підходів, стратегічного та індикативно-тригерного планування, балансового методу тощо, які в сукупності дозволяють структурувати очікуваний результат, провести рамковий аналіз досягнення поставлених цілей у біоекономіці та агробудівельних кластерах. При цьому подальша реалізація актуальних завдань аграрної політики на національному рівні вимагає їхньої адаптації до ресурсної бази, яка міститься в Національній стратегії доходів до 2030 р. та регіональних програмах повоєнного соціально-економічного відновлення з формуванням локальних, галузевих, територіальних та інших точок сталого повоєнного зростання. Для підтримки гнучкості процесу імплементації біоекономіки та агробудівельних кластерів з урахуванням необхідності повоєнної консолідації інтересів усіх включених сторін існує потреба узгодженого використання ортодоксального набору інструментарію в межах [1; 3; 5]:

формування «дерева цілей» — ієрархічно структурована сукупність цілей програми з генеральною метою (вершина дерева), підпорядкованих їй цілей першого, другого та інших рівнів (гілки дерева), пов'язані з відповідними показниками;

індикативне планування — інструмент стратегічного управління, що забезпечує та водночас утримує конкурентні переваги з урахуванням змін зовнішнього середовища, передбачає застосування системи показників в основу якої покладено стан й розвиток економіки галузей аграрного сектору економіки у довго-, середньо- та короткостроковій перспективах відповідно до аграрної політики, пронизання її технологіями біоекономіки та агробудівельними утвореннями;

SWOT-, PEST-аналіз — інструменти структурованого планування з урахуванням сильних і слабких сторін, можливостей і загроз, тенденцій розвитку макросередовища з метою випрацювання комплексу заходів, спрямованих на підвищення економічної ефективності функціонування галузей аграрного сектору економіки, їх дотичності до біоекономічних засад та кластерних утворень різного ієрархічного рівня;

форсайт-технологія — інструмент об'єднання діяльності галузевих інститутів аграрного сектору економіки, органів державного регулювання та науки в контексті спостереження й аналізу зовнішнього середовища, прогнозування його розвитку, визначення пріоритетів у

напряму проактивного реагування на виклики воєнної економіки або повоєнного періоду з широким застосуванням технологій біоекономіки та агробудівельних кластерів.

При цільовому означенні інклюзивності в розвитку галузей аграрного сектору економіки та визначенні напрямів досягнення біоекономічних й агробудівельних кластерних орієнтирів розробка дорожньої карти як інструмента стратегічного управління передбачає: встановлення галузевих особливостей застосування біоекономічних технологій у процесі повоєнної реконструкції аграрного сектору економіки, виокремлення ролі агробудівельних кластерів у цьому процесі; формулювання цільових орієнтирів і завдань біоекономічної трансформації галузей аграрного сектору економіки, формування на цих засадах агробудівельних кластерів; аналіз ресурсного забезпечення системи управління державними фінансами з урахуванням динаміки зовнішнього та внутрішнього середовища; оцінку застосовуваних агротехнологій; створення сценаріїв розвитку агробудівельних кластерів і термінів їх реалізації; налагодження каналів галузевої та між кластерної взаємодії задля отримання синергії аграрної та будівельної економік в сільській місцевості; управління змінами в контексті поєднання біоекономіки та переформатування латифунцій у агробудівельні кластери; розробку необхідних управлінських рішень, способів реалізації та контролю.

Література

1. Петруха Н.М., Петруха С.В. Державне регулювання інтегрованих корпоративних об'єднань в умовах структурно-інституціональної та функціональної трансформації сільської економіки: проблеми методології, теорії, соціально-економічної та секторальної політики : монографія. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Професіонал», 2020. 496 с. + 1 електрон. опт. диск.

2. Шубалий О.М., Петруха С.В., Косінський П.М., Петруха Н.М. Фінансово-економічне стимулювання розвитку переробної промисловості на основі природно-ресурсного потенціалу регіонів у повоєнний період. *Фінанси України*. 2023. № 3. С. 55–74. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2023.03.055>.

3. Bioeconomy for food and agriculture: A global stocktaking study. FAO. URL: <https://openknowledge.fao.org/items/e863b3a6-63bc-4d36-ba0c-32aa1f9ebd4a>

4. Gorokhova T., Firstenko O., Chopyk Y., Voitsitska K., Petrukha N. Strategies for Ukraine's Post-War Economic Recovery within the Framework of Sustainable Development Goals. *Journal of Lifestyle and SDGs Review*. 2024. Volume 5, Issue 1. DOI: <https://doi.org/10.47172/2965-730X.SDGsReview.v5.n01.pe03350>.

5. Petrukha S., Klymenko K., Petrukha N. Rural economy and public finances: the effects of mutual reconstruction. *Finance of Ukraine*. 2024. № 9. P. 77–98. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2024.09.077>.

Погорелова К.А.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри публічного адміністрування,
менеджменту та маркетингу*

Новіков К.С.

*здобувач PhD,
Східноукраїнський Національний
Університет імені Володимира Даля*

НЕЙРОМЕРЕЖІ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У ПЕРІОД ВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний період воєнної економіки висуває нові виклики до управління персоналом, які мають значний вплив на економічну безпеку підприємств. Компанії змушені функціонувати в умовах підвищеної невизначеності, постійних соціально-економічних змін і фізичних загроз, які ускладнюють їхню діяльність. Одним із найбільш важливих викликів для українських